

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/75/2020
Identifikačné číslo spisu: 6413216596
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6413216596.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: ESCO Krupina, s.r.o., so sídlom Svätotrojčné nám. 1, Krupina, IČO: 36 031 623, zastúpeného: JUDr. Elena Ľalíková, advokátka, so sídlom Podbrezovská 34, Bratislava, proti žalovanému: Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, so sídlom Radničné námestie 8, Banská Štiavnica, IČO: 36 022 047, zastúpený: AK GRUBER, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Janka Kráľa 3, Banská Bystrica, IČO: 51 243 814, o náhradu škody vo výške 12.712.316 eur
s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4Cb/51/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. marca 2020, č. k. 43Cob/13/2020-448, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej tiež „súd prvej inštancie“), v poradí prvým rozsudkom, z 26. apríla 2018, č. k. 4Cb/51/2013-259, žalobe vyhovel, keď žalovaného zaviazal povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu 7.640.547 eur s príslušenstvom, vo zvyšku (po späťvzati časti žaloby) konanie zastavil a žalovaného zaviazal povinnosťou nahradiť žalobcovi trovy konania. Na odvolanie žalobcu ako aj žalovaného, Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“), uznesením z 30. mája 2019, č. k. 43Cob/115/2018-331, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (okrem výroku o zastavení konania) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Súd prvej inštancie, v poradí druhým rozsudkom, zo 17. septembra 2019, č. k. 4Cb/51/2013-357, žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Podľa odôvodnenia rozsudku sa žalobca domáhal voči žalovanému náhrady škody vo forme ušlého zisku pôvodne vo výške 12.712.316 eur s príslušenstvom, pričom v priebehu konania zobral žalobný návrh v časti o sumu 5.071.769 eur späť. Pri opätovnom rozhodnutí súd prvej inštancie vychádzal

zo záväzného právneho názoru vysloveného odvolacím súdom v rozhodnutí o zrušení v poradí prvého rozsudku. Podľa tohto názoru zatiaľ nebolo preukázané splnenie atribútov náhrady škody vo forme ušlého zisku, ktorý si žalobca uplatnil v konaní. Úlohou súdu prvej inštancie bolo posúdiť nárok žalobcu aj z hľadiska ust. § 379 a § 382 Obchodného zákonníka (zák. č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov; ďalej tiež „Obchodný zákonník“ alebo „ObZ“) a vyhodnotiť, či žalobca prijal opatrenia za účelom eliminácie alebo zníženia hroziacej škody so zameraním sa na posúdenie námietok žalovaného ohľadne nemožnosti plnenia zo zmluvy, ako aj posúdenia toho, či nárok uplatňovaný žalobcom (ne)bol v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku.

3. Na odvolanie žalobcu, odvolací súd rozsudkom z 12. marca 2020, č. k. 43Cob/13/2020-448, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a súčasne žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V odôvodnení konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie s odkazom na ust. § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“) a uviedol, že preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní, pričom sa zaoberal len otázkami podstatnými pre rozhodnutie vo veci a naopak sa nezaoberal výhradami žalobcu, pokiaľ smerovali voči predchádzajúcemu kasačnému rozhodnutiu odvolacieho súdu.

4. Odvolací súd poukázal na ustanovenia § 269 ods. 2, § 352 ods. 1, § 373, § 379, § 381 ods. 1 ObZ v znení účinnom k 22. júnu 2009, § 3 ods. 1, § 575 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) a uviedol, že vychádzal zo skutkového stavu správne vyhodnoteného súdom prvej inštancie, ktorý vec aj právne správne posúdil. Súd prvej inštancie správne posúdil existenciu zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, ako aj nimi uzavretú zmluvu zo dňa 22. júna 2009 (ďalej tiež „Zmluva“) ako nepomenovanú zmluvu podľa § 269 ods. 2 ObZ. Jej predmetom bol záväzok žalobcu odobrať, odvieť a zneškodniť zmes popolčeka a škváry z odkaliska popolovín z teplární uvedených v ods. 1.2 Zmluvy po dobu jej trvania, pričom odvezená zmes sa mala uložiť v lome určenom v čl. 1.4 Zmluvy. Súd prvej inštancie správne konštatoval záväzok žalovaného zabezpečiť, aby podľa čl. 3.3 Zmluvy dotknuté teplárenské spoločnosti pravidelne vykonávali vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry z odkaliska popolovín k odberu pre žalobcu. Rovnako správne posúdil uplatnený nárok ako náhradu škody vo forme ušlého zisku, ktorá žalobcovi mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s tým, že žalovaný nespĺnil svoje povinnosti zo Zmluvy (čl. 3.3) tým, že nezabezpečil, aby teplárenské spoločnosti pripravili pre žalobcu vyhrnutie zmesi popolčeka a škváry na odvoz. Podľa odvolacieho súdu bolo správne, že nárok žalobcu súd prvej inštancie posudzoval z hľadiska splnenia troch základných predpokladov náhrady škody, ktorými sú (1) porušenie právnej povinnosti, (2) vznik škody a (3) príčinná súvislosť medzi konaním alebo opomenutím a vzniknutým následkom. Pri zisťovaní splnenia prvého predpokladu nároku, a to porušenia právnej povinnosti žalovaným, vychádzajúc z vykonaného dokazovania (v intenciách kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu) dospel súd prvej inštancie k správnej závere, že tento predpoklad nebol splnený. Žalovaný si nemohol splniť svoju povinnosť, na ktorú sa zmluvne zaviazal, keďže nebol s tretími subjektmi (teplárňami) v žiadnom záväzkovom vzťahu, ani vo vzťahu nadriadenosti a podriadenosti, aby im takúto povinnosť uložil. Plnenie z danej zmluvy sa tak stalo pre neho nemožným a nevykonateľným.

5. Odvolací súd uviedol, že dodatočná nemožnosť plnenia má za následok zánik existujúceho záväzku alebo jeho časti ex lege, a to na mimozmluvnom základe bez uspokojenia veriteľa. Pre posúdenie, či sa jedná o dodatočnú nemožnosť plnenia, je relevantné posúdenie konkrétnych individuálnych skutkových okolností, ktoré robí plnenie objektívne neuskutočniteľným, spôsobujúcim nemožnosť plnenia a zánik záväzku dlžníka.

Jedná sa o faktický stav, ktorý znemožňuje plnenie nielen zaviazanému dlžníkovi, ale aj každej inej osobe v postavení dlžníka a ani prostredníctvom tretej osoby nie je možné takéto plnenie dosiahnuť. Z toho

vyplýva, že sa musí jednať o následnú, faktickú, objektívnu a trvalú nemožnosť plnenia. Podstatnou pre posúdenie vzniku takejto okolnosti je povaha konkrétneho plnenia. Ak takáto skutočnosť nastane, jedná sa o objektívny stav bez ohľadu na vôľu zmluvných strán. Kritérium, či takúto skutočnosť je možné považovať za dodatočnú nemožnosť plnenia, upravuje § 575 ods. 2 OZ negatívnym spôsobom, keď uvádza, že plnenie nie je nemožné, ak ho je možné uskutočniť aj za sťažených podmienok, s väčšími nákladmi alebo až po dojednanom čase. Obchodný zákonník rozširuje predpoklady nemožnosti plnenia tak, že záväzok sa považuje za splniteľný aj v prípade, ak ho možno splniť pomocou inej osoby. Podľa odvolacieho súdu ani jedno z uvedených kritérií v danom prípade nebolo možné uplatniť. V tomto kontexte uviedol, že záväzok žalovaného zabezpečiť súčinnosť pre žalobcu bol určený tak, aby tretie osoby poskytli danú zmes na odvoz pre žalobcu. Žalovaný vzhľadom na absenciu zmluvného vzťahu s týmito tretími subjektmi a vzhľadom na absenciu akejkoľvek subordinácie týchto subjektov k žalovanému, nebol spôsobilý túto súčinnosť uskutočniť ani za sťažených podmienok, ani s vyššími nákladmi alebo po dohodnutej dobe. Bez súhlasu a aktívneho prístupu tretích osôb - teplární, nebolo splnenie tejto povinnosti pre žalovaného možné. To isté platí aj v prípade ust. § 352 ods. 1 ObZ. Ani žiadna iná tretia osoba okrem žalovaného nie je spôsobilá poskytnúť toto plnenie, t. j. zabezpečiť súčinnosť troch teplárenských spoločností, pokiaľ samotné teplárenské spoločnosti nevyjadria súhlasnú vôľu s takýmto postupom. V konaní bolo preukázané, že teplárne (okrem čiastočného plnenia Zvolenskou teplárenskou v auguste 2009) neprejavili súhlas a ochotu zabezpečiť takúto súčinnosť pre žalobcu. Táto skutočnosť sporná v konaní nebola. Vzhľadom na povahu tohto plnenia, t. j. zabezpečenie súčinnosti žalovaným, ktoré bolo závislé od súhlasného a aktívneho prístupu tretích osôb, ktoré takúto vôľu neprejavili, boli podľa odvolacieho súdu splnené predpoklady následnej nemožnosti plnenia, keď táto situácia (nesúhlas tretích strán) nastala po vzniku zmluvného vzťahu medzi stranami sporu. Jednalo sa o faktickú nemožnosť plnenia, t. j. žalovaný nemal možnosť splniť tento záväzok, pretože v prípade, ak by sám vlastnými prostriedkami mienil túto povinnosť splniť, dostal by sa v zmysle § 3 ods. 1 OZ pri výkone tejto povinnosti v prospech žalobcu do rozporu s chránenými záujmami tretích osôb, t. j. s vlastníckymi právami na strane teplární. Z vyššie uvedeného dôvodu sa jednalo o objektívnu nemožnosť plnenia, pretože nemožnosť plnenia nebola závislá na vôli žalovaného, ale na vôli tretích strán, ktorú žalovaný nemal možnosť ovplyvniť a donútiť ich k takémuto konaniu. Zároveň bolo preukázané, že sa jednalo o trvalú prekážku, pretože po dohodnutú dobu plnenia nebola tretími subjektmi takáto súčinnosť poskytnutá a neprejavili s ňou súhlas. Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že súdom prvej inštancie zistený zánik záväzku žalovaného z dôvodu dodatočnej nemožnosti jeho plnenia a z neho vyplývajúci záver o nepreukázaní porušenia právnej povinnosti ako predpokladu vzniku nároku na náhradu škody podľa § 373 a nasl. ObZ, postačoval na správne prijaté rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v celom rozsahu.

6. Odvolací súd, po zohľadnení individuálnych skutkových okolností daného prípadu, konštatoval aj správnosť záveru súdu prvej inštancie o výkone práva žalobcu v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku.

7. Pokiaľ súd prvej inštancie uviedol (v bode 21), že dohodnutá povinnosť žalovaného zabezpečiť vyhrnutie zmesi od teplárenských spoločností, ktorá zasahuje do práv a oprávnených záujmov tretích osôb bez ich vedomia a súhlasu, je neplatná podľa § 3 ods. 1 OZ, tak odvolací súd tento záver považoval za nesprávny a v tejto časti odvolanie žalobcu za dôvodné, avšak bez vplyvu na vecnú správnosť rozhodnutia o zamietnutí žaloby.

8. Odvolací súd k námietke, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal dôkazmi preukazujúcimi nárok žalobcu, konštatoval, že súd prvej inštancie vyhodnotil všetky dôkazy predložené oboma stranami sporu a dospel k záveru o dodatočnej nemožnosti plnenia na strane žalovaného a teda k zániku povinnosti, od porušenia ktorej odvíjal žalobca nárok na náhradu škody. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu o porušení zásady zákazu deformácie dôkazu, teda vyvodzovania skutkových zistení, ktoré nevyplývajú z vykonaného dokazovania, poukazujúc na to, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu dňa 22. júna 2009

už bola v predchádzajúcich konaniach súdmi celej súdnej sústavy SR považovaná za platnú. Keďže odvolací súd považoval záver súdu prvej inštancie o neplatnosti dojednania bodu 3.3. Zmluvy za nesprávny, považoval za nadbytočné ďalej sa týmto dôvodom odvolania zaoberať a na margo dodal, že v predchádzajúcich konaniach súdy prejudiciálne neriešili otázku dodatočnej nemožnosti plnenia pri poskytnutí súčinnosti, na ktorú sa zaviazal žalovaný v bode 3.3. Zmluvy. Námietku žalobcu o porušení princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodovania napadnutým rozhodnutím odvolací súd preto považoval za nedôvodnú.

9. V kontexte s odvolacími námietkami žalobcu odvolací súd poznamenal, že sa nezaoberal výhradami žalobcu, ktoré smerovali voči jeho predchádzajúcemu rozhodnutiu, ktorým zrušil pôvodné rozhodnutie súdu prvej inštancie (v poradí prvý rozsudok), pretože predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozhodnutia súdu prvej inštancie zo 17. septembra 2019, č. k. 4Cb/51/2013-357 (v poradí druhý rozsudok).

10. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“), z dôvodu, že v dôsledku nesprávneho posúdenia účinkov doručenia rozsudku žalovanému došlo k vade konania v zmysle § 420 písm. d/ CSP, alternatívne podľa § 420 písm. f/ CSP, keďže mu nesprávnym procesným postupom odvolací súd znemožnil, aby uskutočňoval procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie podal tiež z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia s odkazom na ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/, resp. c/ CSP.

11. V odôvodnení dovolania, ktorého prípustnosť vyvodil z ust. § 420 písm. f/ CSP, resp. § 420 písm. d/ CSP, dovolateľ namietal procesný postup súdu prvej inštancie v súvislosti s posúdením účinkov doručenia rozsudku súdu prvej inštancie z 26. apríla 2018, č. k. 4Cb/51/2013-259, žalovanému. V tejto súvislosti dovolateľ uviedol: „že pri doručovaní súdnych písomností/rozhodnutí musí mať súd na zreteli, že ide o významný, ale i podporný prostriedok k hľadaniu práva a spravodlivosti. To môže byť dôsledkom celej rady procesných situácií, ako napr. v danom prípade, keď prvý rozsudok okresného súdu z 26.4.2018

d o r u č i l do elektronickej schránky fyzickej osoby a d v o k á t a JUDr. Petra Grúbera a až následne druhý krát na adresu AK GRUBER, s. r. o. a až od tohto dátumu (21.6.2018) posudzoval 15-dňovú lehotu na podanie odvolania, čo je ... nesprávne (bod 28 uznesenia odvolacieho súdu z 30.5.2019); ...takže odvolací súd mal už 30.5.2019 odvolanie žalovaného odmietnuť ako oneskorene podané; ... Účinky riadneho doručenia rozsudku súdu prvej inštancie nastali aj v prípade, keď bol doručený advokátovi ako fyzickej osobe cez elektronickú stránku.“ Dovolateľ ďalej uviedol, že: „Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť strán sporu domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo strany na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, pričom sa musí vysporiadať so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými stranou sporu, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. Právo na spravodlivý proces je výsledkové, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (porov. I. ÚS 142/2020, III. ÚS 330/2013, 4Cdo/120/2019, 5Cdo/57/2019). ... Zásada voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 191 CSP je ústavnou zásadou, lebo sa odvíja od nezávislosti sudcov (čl. 46 ods. 1 ústavy), a neznamená, že by sudca pri svojom rozhodovaní mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré z vykonaných dôkazov oprie svoje skutkové závery a ktoré opomenie (4Cdo 196/2019, či 4Cdo 3/2019). ... odvolací súd nemôže záväzne hodnotiť dôkazy, ktoré sám nevykoná a nemôže si ani na okresnom súde vynucovať iné konkrétne hodnotenie dôkazov, potrebné pre „správne“ rozhodnutie vo veci. ... ústavné kautely riadne vedeného civilného konania sú jednak prejavom ústavnej ochrany zásad ústnosti a priamosti dôkazného konania, ale rovnako tak nie menej ochranou sudcovskej nezávislosti a s ňou spojenou zodpovednosťou každého jednotlivého súdu (sudcu)“.

12. Nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom (ako aj súdom prvej inštancie) dovolateľ

videl v súvislosti s posúdením zodpovednosti za škodu v zmysle § 373 ObZ v prípade zániku záväzku pre nemožnosť plnenia. Uviedol, že „podľa nižších súdov v prejednávanej veci nastala dodatočná nemožnosť plnenia, ktorá spôsobila zánik záväzkovoprávneho vzťahu medzi stranami sporu a zároveň aj neexistenciu predpokladov

na náhradu škody podľa § 373n. ObZ, v dôsledku čoho musela byť žaloba zamietnutá.

Tento právny názor okresného i krajského súdu je v priamom rozpore nielen s textom príslušných noriem, ale aj rozhodnutím Ústavného súdu SR z 5.11.2013, sp. zn. II. ÚS 596/2013, ktoré vyvodilo zodpovednosť za nesplnenie záväzku“.

13. V tomto kontexte dovolateľ s poukazom na § 353 ObZ ďalej uviedol, že „na základe tohto ustanovenia sa nahrádza š k o d a, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti so zánikom povinnosti, plnenie ktorej sa stáva nemožným. Ide o objektívnu zodpovednosť s možnosťou liberácie, a to na základe ust. § 374 ObZ. Dlužník sa preto môže zodpovednosti zbaviť,

ak preukáže, že nemožnosť plnenia bola spôsobená okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť, a to zreteľne preukázal. Právnym následkom nemožnosti plnenia je právo na náhradu škody, ktorá sa tu považuje za náhradné plnenie, ktoré nahrádza znemožnené plnenie dlžníka.

Na základe uvedeného je žaloba žalobcu voči žalovanému plne opodstatnená a preto

jej mal súd vyhovieť. Dovolateľ má teda za to, že právny záver odvolacieho súdu je v rozpore s judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 596/2013), tak prípustnosť dovolania i jeho opodstatnenosť zakladáme buď na písmene a/, alebo b/, či dokonca c/ ust. § 421 ods. 1 CSP, podľa úvahy dovolacieho súdu, ktorý sa touto problematikou doposiaľ nezaoberal.“

Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, v ktorom žalobcovi vyhovie a prizná mu náhradu trov konania.

14. Pred uplynutím lehoty na podanie dovolania dovolateľ (v podaní z 19. júna 2020) doplnil skôr podané dovolanie v časti, v ktorej vyvodzoval prípustnosť dovolania z ust. § 421 ods. 1 CSP. Svoju argumentáciu v súvislosti s nesprávnym právnym posúdením veci doplnil

s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), sp. zn. 4Cdo/142/2019, ktoré sa podľa názoru dovolateľa „dotýka situácie, keď záver odvolacieho súdu bol v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu tak, ako to prezentoval už v pôvodnom dovolaní“.

15. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý prezentoval názor,

že v dovolaní nebolo preukázané naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP,

ako ani podľa § 421 písm. a/, b/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol, resp. podľa § 448 CSP zamietol.

16. Dovolateľ v replike (z 2. septembra 2020) k vyjadreniu žalovaného zotrval na svojej argumentácii uvedenej v dovolaní.

17. Dovolateľ v ďalšom podaní (zo 7. decembra 2020) formuloval nový dovolací dôvod (§ 420 písm. e/ CSP).

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP,

bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré prechádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

K včasnosti a rozsahu dovolania

19. Keďže dovolateľ v priebehu dovolacieho konania doručil súdu viaceré písomné podania, z hľadiska času ich podania na súd a ich obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) sa dovolací súd musel zaoberať najskôr

otázkou včasnosti a rozsahu podaného dovolania. Išlo o podania zo dňa: a/ 3. júna 2020 - „dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. marca 2020, sp. zn. 43 Cob 13/2020, ktorý nám bol doručený 20. 4. 2020, so žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov“ (č. l. 466 - 471 spisu),
b/ 19. júna 2020 - „doplnenie dovolania žalobcu z 3. 6. 2020“ (č.l. 489 spisu),
c/ 2. septembra 2020 - „reakcia žalobcu na vyjadrenie žalovaného k nášmu dovolaniu“ (č. l. 542 až 544 spisu),
d/ 7. decembra 2020 - „podanie žalobcu“; (ďalej tiež „podanie a/, b/, c/ alebo d/“).

20. Zo spisu vyplývalo, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bol žalobcovi (jeho splnomocnenej advokátke) doručený dňa 21. apríla 2020. Výplýva to z obsahu doručienky k elektronickému doručeniu rozsudku odvolacieho súdu. Na tejto skutočnosti nič nemení mylné tvrdenie žalobcu uvedené v záhlaví jeho dovolania (podanie a/) o doručení napadnutého rozsudku „20.4.2020“, keďže k odoslaniu písomného vyhotovenia rozsudku doručujúcim súdom došlo 21. apríla 2020. Lehota na podanie dovolania - dva mesiace od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 427 ods. 1 veta prvá CSP), by tak podľa procesných pravidiel o počítaní lehôt (§ 121 ods. 1 až 5 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP) za obvyklých okolností žalobcovi uplynula dňa 21. júna 2020 (nedeľa), s posunom na najbližší pracovný deň, t. j. v pondelok 22. júna 2020. Dňa 27. marca 2020 však nadobudol účinnosť zákon č. 62/2020

Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“).

21. V zmysle ust. § 1 zákona č. 62/2020 Z. z., lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú, b) ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

22. Podľa ust. § 2 ods. 1, veta pred bodkočiarkou zákona č. 62/2020 Z. z., ustanovenie § 1 písm. a) platí rovnako aj pre lehoty ustanovené zákonom alebo určené súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom účastníkmi konania a stranami v konaní.

23. Vzhľadom na uvedené začala lehota na podanie dovolania (§ 427 ods. 1 CSP) v tomto prípade žalobcovi plynúť až 1. mája 2020 a jej koniec dopadol na 1. júla 2020 (streda). Pokiaľ žalobca podal dovolanie (podanie a/) osobne na súde dňa 11. júna 2020, tak dovolací súd konštatoval, že dovolanie bolo podané včas. Rovnako bolo posúdené ako včas podané doplnenie dovolania žalobcu z 19. júna 2020, podané na pošte 22. júna 2020 (podanie b/).

24. Ďalšie podania žalobcu - replika k vyjadreniu žalovaného (podanie c/) a podanie zo 7. decembra 2020 (podanie d/), však z hľadiska v nich obsiahnutých ďalších dovolacích dôvodov, resp. nových dôkazných návrhov, nemohli byť pre ich oneskorenosť dovolacím súdom preskúmané, keďže dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

25. Dovolací súd osobitne uvádza, že pokiaľ išlo o žiadosť dovolateľa (v podaní d/), aby sa dovolací súd „dôkladne oboznámil s vyšetrovacím spisom obvinenej osoby Z.K. a na základe úplných poznatkov vo veci zákonne a spravodlivo rozhodol“, išlo o procesný návrh na vykonanie dokazovania bližšie nešpecifikovaným vyšetrovacím spisom (podľa dovolateľa v jeho reakcii „na policajné vyšetrovanie akcie „Výchrica“), ktorý dovolateľ podal v rámci rozšírenia dovolania o „ďalší dôvod uvedený v ust. § 420 písm. e/ - okrem písm. f/ - CSP“. Ako už bolo uvedené, dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), ktoré boli vymedzené v lehote na podanie dovolania (§ 427 CSP), pričom ich zmenu a doplnenie je možné účinne vykonať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434). Ide o limitáciu dovolacieho prieskumu ex lege, preto sa

dovolací súd nemohol zaoberať tými novými tvrdeniami (dôvodmi) a vo vzťahu k nim podanými dôkaznými návrhmi, ktoré dovolateľ poskytol až po uplynutí lehoty na podanie dovolania (po 1. júli 2020). V opačnom prípade by dovolací súd porušil svoju zákonnú kompetenciu.

26. Podľa § 435 CSP, v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

27. Podľa § 442 CSP, dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

28. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky (§ 149 CSP vo väzbe na § 438 ods. 1 CSP). V dovolacom konaní, v ktorom dovolací súd nesmie vykonávať dokazovanie a je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistili sudy nižších stupňov, skutkovým podkladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu môžu byť len tie skutočnosti a dôkazy, ktoré strany uviedli v konaní pred súdom prvej inštancie alebo v konaní

pred odvolacím súdom, a to v takom rozsahu, ako sú uvedené v súdnom spise alebo sú uvedené v rozhodnutí týchto súdov. V dovolacom konaní je preto prípustné uplatniť len tie skutkové tvrdenia, ktoré preukazujú včasnosť podaného dovolania (§ 427 CSP), ak vzniknú pochybnosti. (porovnaj Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S. Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1413).

29. Dovolací súd uzatvára, že pojem „v dovolaní“ uvedený v ustanovení § 435 CSP, je pre účely posúdenia prípustnosti novôt uplatnených v dovolacom konaní potrebné vykladať tak, že sa ním rozumie dovolanie podané včas a riadne, so zákonom vyžadovanými náležitosťami. Dovolacia lehota predstavuje lehotu zákonnú, jej dĺžku nemožno predĺžiť ani skrátiť. Na (podanie obsahujúce) uplatnenie novôt dovolateľom, uskutočnené po uplynutí lehoty na podanie dovolania, z tohto hľadiska dovolací súd prihliadať nemôže.

K prípustnosti dovolania

30. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanovení § 420 a § 421 CSP.

31. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybné tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

32. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

33. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania [vychádzajúc z dovolania (podanie a/ a b/) - jeho obsahu ako celku (viď napr. I. ÚS 336/2019)] kumulatívne na základe ust. § 420 písm. f/ CSP, resp. § 420 písm. d/ CSP, t. j. z dôvodov zmätočnosti a tiež na základe ust. § 421 CSP, t. j. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia.

K dôvodom dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

34. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

35. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

36. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúci je výlučne záver odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

37. V danom prípade žalobca v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP namietal súdmi oboch nižších inštancií nesprávne vykonané dokazovanie. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, ku ktorým z vykonaného dokazovania dospeli súdy nižšej inštancie, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd nie je treťou inštanciou (tzv. skutkovým súdom), a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a z tohto hľadiska ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania (viď 5Obdo/69/2016, publikované pod č. 25 v ZSP 3/2017).

38. Nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj na rozhodnutia 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) napríklad v uznesení, sp. zn. II. ÚS 465/2017 a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (taktiež aj IV. ÚS 228/2020).

39. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu (čl. 15 Základných princípov CSP). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie strán sporu. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia z hľadiska procesného postupu súdu v konaní, čo nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

40. Najvyšší súd zdôrazňuje, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

41. K dovolateľom namietanému porušeniu zásady rovnosti zbraní dovolací súd uvádza, že v danom prípade súdy nižších inštancií poskytli stranám rovnakú možnosť vyjadriť sa k sporu, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniu protistrany. V tomto smere dovolací súd nezistil porušenie zásady rovnosti zbraní postupom súdov, ktorú dovolateľ spájal s porušením zásady voľného hodnotenia dôkazov „lebo dôkazmi preukazujúcimi nárok žalobcu sa (súd) vôbec nezaoberal“. Odvolaciemu súdu tiež vyčítal, že rozhodol bez dokazovania vykonaného zákonom predpísaným spôsobom, a to na nariadenom pojednávaní, v rozpore so zásadou priamosti a ústnosti civilného súdneho procesu.

42. Dovolací súd uvádza, že nepochybne z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (II. ÚS 410/06, Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993). Vyhodnotenie, ktorá skutočnosť tvrdená a dokazovaná v civilnom sporovom konaní je pre rozhodnutie vo veci samej významná a ktorá nie, je doménou rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Ústavnoprávny rozmer nadobúda prípadný rozpor so zákonným príkazom vyjadreným v § 191 CSP, a to v miere spôsobilej postaviť konanie i jeho výsledok do pozície nespravodlivosti a neobjektívnosti. Uvedené zákonné ustanovenie upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ktorá napriek pomenovaniu nevytvára (všeobecnému) súdu priestor pre ľubovoľné (svojvoľné) hodnotenie dôkazov. Prípadná svojvôľa v procese hodnotenia dôkazov je nežiaducim prvkom v súdnom konaní, ktorý zakladá nielen rozpor postupu a naň nadväzujúceho súdneho rozhodnutia so zákonom, ale aj so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, lebo svojvôľa konajúceho súdu je hrubým narušením spravodlivostnej kvality súdneho rozhodovania (pozri I. ÚS 125/2020, I. ÚS 227/2021).

43. V tomto kontexte, reagujúc na námietky dovolateľa, z ktorých vyplýva, že odvolací súd v kľúčových otázkach zaujal právny názor s kasačnou záväznosťou pre súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorému nepredchádzalo dokazovanie na nariadenom pojednávaní, dovolací súd uvádza, že podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Odvolací súd sám zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 384 ods. 1 CSP). Odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich napriek návrhu strany nevykonala súd prvej inštancie (§ 384 ods. 2 CSP), a tiež za podmienok podľa § 366 CSP (§ 384 ods. 3 CSP). O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje odvolací súd.

44. V danom prípade je však podstatné, že z hľadiska vymedzených dovolacích dôvodov dovolaním nebolo napadnuté v poradí prvé rozhodnutie odvolacieho súdu - uznesenie, ktorým bol zrušený prvý rozsudok súdu prvej inštancie, ale predmetom tohto dovolacieho konania je v poradí druhé rozhodnutie odvolacieho súdu, a to rozsudok z 12. marca 2020, ktorým došlo k potvrdeniu (v poradí druhého) rozsudku súdu prvej inštancie zo 17. septembra 2019. Z citovanej úpravy v § 384 CSP a § 385 CSP bez ďalšieho nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu pred svojím rozhodnutím o odvolaní strany nariadiť pojednávanie a vykonať dokazovanie, ak dospel k záveru o správnych skutkových zisteniach, prijatých na základe dokazovania dostatočne vykonaného pre rozhodnutie súdu prvej inštancie o spore. Z tohto hľadiska k žiadnemu porušeniu procesných predpisov v dotknutom odvolacom konaní nedošlo.

45. Dovolateľ videl nutnosť zopakovania dokazovania pred odvolacím súdom z dôvodu nápravy procesného postupu pred súdom prvej inštancie, ktorému vytkol nesprávny spôsob vykonania dokazovania (§ 204 CSP) i jeho vyhodnotenie. Odvolací súd v napadnutom rozsudku (ods. 41) uviedol, že vec prejednal podľa § 379 a § 380 CSP v senáte bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, „pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem“. Rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený (§ 378

ods. 1 a § 219 ods. 1 a 3 CSP).

V jeho odôvodnení ďalej konštatoval, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, v jeho konaní nezistil vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dostatočne sa vysporiadal s tvrdeniami strán sporu a neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a že vychádzal zo skutkového stavu zisteného v dostatočnom rozsahu súdom prvej inštancie a preto nepovažoval za potrebné vykonané dokazovanie doplniť alebo ho zopakovať (ods. 63, 64). Osobitne v ods. 68 a 69 odvolací súd podrobne zdôvodnil, prečo žalobcove námietky voči dokazovaniu pred súdom prvej inštancie nevyhodnotil ako dôvodné.

Poukázal na obsah zápisnice o pojednávaní zo dňa 22. augusta 2019 i zvukového záznamu o priebehu tohto pojednávania a uviedol, že „súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinami, a to prečítaním ich podstatného obsahu, ktoré uviedol aj v napadnutom rozhodnutí a z takto vykonaného dokazovania aj zistil ním uvedený skutkový stav“... „súd prvej inštancie čítal podstatný obsah listinných dokladov, z ktorých následne zistil skutkový stav a tento vyhodnotil tak, že nebol preukázaný prvý predpoklad nároku na náhradu škody, a to porušenie právnej povinnosti, keď dospel k záveru, že povinnosť žalovaného uvedená v bode 3.3 Zmluvy zanikla z dôvodu nemožnosti plnenia. Iné návrhy na vykonanie dokazovania strany sporu podľa obsahu zápisnice neoznačili ani nepredložili. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, že okresný súd zavádzal o opätovnom vykonaní dokazovania, pretože toto tvrdenie nezodpovedá priebehu uvedeného pojednávania.“

46. Dovolací súd v rámci dovolacieho prieskumu v nadväznosti na uvedené zo zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie zo dňa 22. augusta 2019 zistil, že dokazovanie listinami bolo vykonané tak, že súd oboznámil konkrétne vymenované listiny „prečítaním ich obsahu“. Voči takejto protokolácii priebehu pojednávania prítomné strany sporu nevzniesli žiadne námietky. Strany mali možnosť predniesť záverečnú reč a aj podľa protokolovaného priebehu tohto pojednávania a nasledujúceho konania pred odvolacím súdom tak nebolo vo vzťahu k dokazovaniu zistené porušenie rovnosti strán.

47. Väzanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), sa vzťahuje na skutkové zistenia uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd ich môže zmeniť alebo doplniť, prípadne inak modifikovať, iba po vykonaní dokazovania, t. j. po jeho zopakovaní alebo doplnení. Podmienenie zmeny skutkových záverov súdu prvej inštancie zopakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva zo zásady priamosti a ústnosti civilného sporového konania. V pojednávanej veci vo vzťahu k posúdeniu splnenia predpokladov zodpovednosti za škodu, ktorá podľa žaloby mala byť spôsobená porušením zmluvných povinností žalovaného, však odvolací súd v napadnutom rozhodnutí skutkové zistenia súdu prvej inštancie nijako nespochybnil ani nemodifikoval. Opakovaním dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie sa pritom v zmysle ustanovenia § 384 ods. 1 CSP rozumie opakovanie nie všetkých dôkazov, na ktorých je rozhodnutie odvolacieho súdu založené, ale iba takých dôkazov, o výsledkoch správnosti ktorých má odvolací súd pochybnosti. Z rozhodnutia odvolacieho súdu ale vyplýva, že súd prvej inštancie v danom prípade zistil skutkový stav dostatočne a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam. Pokiaľ sa odvolací súd so skutkovými závermi súdu prvej inštancie stotožnil, tak nemal dôvod dokazovanie zopakovať (§ 384 ods. 1 CSP). Keďže odvolací súd nezistil ani existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania (§ 384 ods. 2 a 3 CSP) a pre nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania bolo postupom, ktorý plne zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 CSP). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriechil zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, a preto žalobca uvedenú námietku v dovolaní vytýkal neopodstatnene.

48. Pokiaľ ide o námietku nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie tým, že mal doručovať (v poradí prvý) rozsudok z 26. apríla 2018, č. k. 4Cb/51/2013-259 žalovanému opakovane (najprv do elektronickej schránky advokáta ako fyzickej osoby - JUDr. Peter Gruber, následne do elektronickej schránky AK GRUBER s.r.o.), pričom podľa dovolateľa

takýto procesný postup odvolací súd vyhodnotil za zákonný, dovolací súd uvádza, že z hľadiska prípustnosti dovolania je existencia vady zmätočnosti zaťažujúca konanie pred súdom prvej inštancie významná iba vtedy, ak zároveň zaťažuje konanie aj pred súdom odvolacím, alebo vtedy, ak bola vada zmätočnosti včas (t. j. v lehote na podanie odvolania) namietaná v odvolacom konaní, pričom tento nedostatok odvolací súd neodstránil. Pritom platí, že s poukazom na judikát č. R 39/1993, podmienka prípustnosti dovolania nie je splnená, ak strana následne mohla uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohla podať proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktoré jej bolo riadne doručené, odvolanie (viď tiež 3Obdo/59/2019, 3Obdo/37/2020).

49. Osobitne platí, že pokiaľ strana sporu prípadnú nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie a jej procesné dôsledky vôbec nenamietala v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku (naviac v situácii, keď je kvalifikovane zastúpená advokátom), nevníma túto nesprávnosť, resp. jej dôsledky ako ujmu (podstatnú ujmu) na svojich procesných právach

[k tomu viď obdobne aj rozhodnutie EŠLP zo 14. decembra 2010 vo veci Holub proti Českej republike (sťažnosť č. 24880/05)]. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ dovolateľ namietal

vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku procesné pochybenia súdu prvej inštancie, tieto môžu byť predmetom dovolacieho prieskumu jedine v situácii, ak ich výslovne vytýkal vo včas podanom odvolaní a odvolací súd vo svojom rozhodnutí tieto pochybenia neodstránil.

Pokiaľ však určité nedostatky súdu prvej inštancie strana namietala prvýkrát až v podanom dovolaní, tieto nemožno preskúmať v dovolacom konaní, keďže odstraňovanie prípadných nedostatkov v procesnom postupe súdu prvej inštancie patrí do právomoci odvolacieho

(a nie dovolacieho) súdu. Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok sa podáva proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a ako nedostatok v postupe odvolacieho súdu nemožno v dovolaní namietat' nič, čo nebolo predmetom odvolacieho konania. Odvolací súd je pri svojom rozhodovaní viazaný odvolacími dôvodmi, ktoré boli uplatnené v lehote na podanie odvolania, a ako vadu konania pred odvolacím súdom nemôže strana sporu v dovolaní namietat' nič, čo nebolo predmetom odvolacieho prieskumu.

Keďže dovolateľ námietku, v súvislosti s opakovaným doručovaním súdom prvej inštancie jeho v poradí prvého rozsudku žalovanej strane, v odvolaní proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu nevzniesol, tak na základe uvedeného dovolací súd vo vzťahu ku konaniu pred odvolacím súdom (a rovnako pred súdom prvej inštancie) nemohol pre neprípustnosť dovolania konštatovať postihnutie daného konania namietanou vadou zmätočnosti v zmysle

§ 420 písm. f/ CSP.

K dôvodom dovolania podľa § 420 písm. d/ CSP.

50. Uvedené sa rovnako týka i argumentácie v zmysle § 420 písm. d/ CSP, keďže

ku prekážke res iudicata malo podľa dovolateľa dôjsť nadbytočným „opakovaným“ doručením v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie žalovanej strane a tento rozsudok

tak mal nadobudnúť právoplatnosť, ak by odvolací súd správne rozhodol o odmietnutí oneskoreného odvolania žalovaného. Dovolací súd zvyrazňuje, že aj tieto dovolacie námietky sa týkajú štádia pred prvým rozhodnutím odvolacieho súdu, t. j. kasačným uznesením

z 30. mája 2019, č. k. 43Cob/115/2018-331, ktoré však nie je predmetom tohto dovolacieho konania.

51. Dovolací súd súhlasí s dovolateľom, že právo na spravodlivý proces je výsledkové, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok a skutočnosť, či napadnuté konanie

ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

Ústavný súd k tomu v dovolateľom poukazanom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 142/2020 uviedol, že: „základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne

ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok

zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. ...Predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré boli obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (účinnom do 30. júna 2016, m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06), resp. sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku (účinnom od 1. júla 2016, m. m. I. ÚS 182/2019)“. Ani touto argumentáciou však v konečnom dôsledku nemožno obchádzať rozsah dovolania a relevantné dovolacie dôvody pripustené zákonom. Prípustný dovolací prieskum jednoznačne ohraničuje (procesná a hmotno) právna argumentácia k sporu, ktorú dovolateľ predostrel už v riadnom opravnom prostriedku odvolaciemu súdu a ktorou sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí aj reálne a pre rozhodnutie kľúčovo zaoberal. V tomto smere nepostačuje všeobecný argument dovolateľa o potrebe nazerania na legálnosť (ústavnosť) procesného postupu súdu v celom konaní (od podania žaloby).

52. Odhliadnuc od uvedeného, len na okraj a najmä pre odstránenie akýchkoľvek pochybností o zákonnosti a spravodlivosti súdneho procesu pred súdmi nižších inštancií ohľadom dovolateľom namietanej správnosti doručovania, a tým aj posudzovania plynutia lehoty na podanie odvolania proti v poradí prvému rozsudku súdu prvej inštancie, dovolací súd navyiac poznamenáva, že žalobca túto otázku nastolil vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného a odvolací súd ju zodpovedal v odôvodnení svojho (prvého) kasačného rozhodnutia

z 30. mája 2019 (ods. 28), keď zhodne s postupom súdu prvej inštancie za správne doručenie jeho (prvého) rozsudku považoval až doručenie do elektronickej schránky splnomocneného zástupcu (AK GRUBER, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Janka Kráľa 3, Banská Bystrica, IČO: 51 243 814) a nie do inej elektronickej schránky (tu advokáta JUDr. Petra Grubera ako fyzickej osoby). Dovolací súd opakovane uvádza, že v čase doručovania

bol žalovaný zastúpený advokátskou kanceláriou, ako vyplýva aj z označenia tohto zástupcu v záhlaví prvého rozsudku súdu prvej inštancie (AK GRUBER, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Janka Kráľa 3, Banská Bystrica, IČO: 51 243 814; splnomocnenie

zo 6. februára 2018 na č.l. 220 spisu) a nie advokátom JUDr. Petrom Gruberom

(Dohoda o ukončení Splnomocnenia z 31. decembra 2017 na č.l. 221 spisu). Zo zákona o advokácii (zák. č. 586/2003 Z. z.) vyplýva neprípustnosť súbežného výkonu advokácie advokátom - fyzickou osobou a advokátskou kanceláriou - právnickou osobou; podľa § 15

ods. 6 cit. zákona advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne, v združení, ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti, alebo ako konateľ inej spoločnosti s ručením obmedzeným. Z právneho hľadiska sú advokát - fyzická osoba a advokátska kancelária - spoločnosť s ručením obmedzeným ako právnická osoba

dva samostatné a odlišné právne subjekty, čomu zodpovedá aj odlišnosť ich samostatne zriadených elektronickej schránok s odlišným identifikátorom osoby [§ 3 písm. n/

zák. č. 305/2013 Z. z. elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente)]. Toto rozlišovanie

aj zákonodarcom je možné vyvodiť tiež z úpravy osobitných ustanovení o elektronickej výkone verejnej moci na súdoch, keď povinnosť advokáta používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronickej schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom (ust. § 821 ods. 3 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov),

sa na právneho zástupcu, ktorý je fyzickou osobou, vzťahovala až od 1. júla 2018, na rozdiel od advokáta s výkonom advokácie prostredníctvom obchodnej spoločnosti (advokátskej kancelárie), ktorej táto povinnosť ako právnickej osobe vznikla od 1. júla 2017.

Z hľadiska správneho postupu v civilnom sporovom konaní za správne doručovanie súdom je z hľadiska úpravy v § 105 ods. 1 veta za bodkočiarkou CSP potrebné považovať doručovanie do elektronickej schránky správneho adresáta, zriadenej a určenej

pre doručovanie elektronických dokumentov podľa osobitných predpisov (tu zákon o e-Governmente). Avšak v danom prípade jednoduchým nahliadnutím do spisu bolo možné zistiť, že ak by súdy nižších inštancií počítali plynutie 15-dňovej lehoty na podanie odvolania proti prvému rozsudku súdu prvej inštancie so zohľadnením jeho doručenia dňa 8. júna 2018 (potvrdenie na č.l. 277 spisu) do elektronickej schránky JUDr. Petra Grubera, advokáta (v súlade s názorom dovolateľa), tak koniec takto počítanej lehoty by pripadol na pondelok 25. júna 2018, pričom splnomocnený zástupca žalovaného (AK GRUBER, s.r.o.), ktorému bol dotknutý rozsudok do elektronickej schránky rozsudok doručený 21. júna 2018 (potvrdenie na č.l. 281 spisu), odvolanie podal na pošte 25. júna 2018, teda nepochybne včas. Vo výsledku, z dôvodu dovolateľom vytýkaného „opakovaného“ doručovania prvého rozsudku súdom prvej inštancie a jeho prejednávania odvolacím súdom (bez odmietnutia ako oneskoreného), teda v tomto prípade nemohlo reálne dôjsť k porušeniu spravodlivého súdneho procesu, ani k inej ním tvrdenej vade daného civilného sporového konania pred súdmi nižších inštancií ako sa dovoľával z hľadiska legálnosti a ústavnosti súdneho procesu ako celku.

53. Keďže dovolací súd nezistil dôvodnosť dovolania z hľadiska tvrdených vád zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, resp. § 420 písm. d/ CSP, nebola splnená ani podmienka prípustnosti dovolania z týchto dovolacích dôvodov, preto v tejto časti došlo k naplneniu dôvodu pre odmietnutie dovolania podľa ust. § 447 písm. c/ CSP.

K dôvodom dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

54. Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

55. Podľa ust. § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

56. Dovolateľ (vychádzajúc z obsahu dovolania - podanie a/, b/) vyvodil prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ CSP, teda z toho, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 432 ods. 1 CSP), pričom jeho rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd a/ odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c/ ktorá je dovolacím súdom riešená rozdielne.

57. Je zrejmé, že v dovolaní nastolenou právnou otázkou sa môže dovolací súd vecne zaoberať a z hľadiska posudzovania správnosti právneho posúdenia sporu odvolacím súdom až vtedy, ak je dovolanie prípustné.

58. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnou otázku zásadného právneho významu, od

vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená.

V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26.9.2017, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 8.6.2017).

59. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky korešpondujúcej s právnym posúdením veci, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo či táto otázka dovolacím súdom nebola riešená alebo či táto otázka je (nie bola) dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ CSP).

60. Dovolateľ vyjadril nesúhlas s pre vec nosnými závermi odvolacieho súdu, a tým aj súdu prvej inštancie, že v konaní preukázanou (objektívnou) dodatočnou nemožnosťou plnenia na strane žalovaného došlo v zmysle ust. § 575 ods. 1 OZ (ex lege) k zániku zmluvne založeného záväzkového právneho vzťahu sporových strán, a preto žalobca nemohol dôvodne uplatňovať voči žalovanému nárok na náhradu škody podľa ust. § 373 ObZ za porušenie záväzkovej povinnosti, ktorá zanikla. Z obsahu podaného dovolania bolo možné vyabstrahovať právnu otázku, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd nevyriešil správne a táto mala mať zásadný vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia o spore. Podľa dovolateľa relevantnou pre spor mala byť z hľadiska správneho právneho posúdenia odpoveď na otázku, či v posudzovanom prípade dodatočná nemožnosť plnenia na strane žalovaného zakladá nárok žalobcu na náhradu škody podľa ust. § 353 ObZ. Podľa tohto zákonného ustanovenia dlžník (tu žalovaný), ktorého záväzok zanikol pre nemožnosť plnenia, je povinný uhradiť škodu tým spôsobenú veriteľovi (tu žalobcovi), ibaže nemožnosť plnenia bola spôsobená okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť (§ 374). Pre náhradu škody sa použije obdobne ustanovenie § 373 a nasl. ObZ.

61. Z hľadiska právneho posúdenia to, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (vid' R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013).

62. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska úpravy v § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

63. Zo spisu vyplýva, že odvolací súd založil napadnuté rozhodnutie na potvrdení vecnej správnosti nosného záveru súdu prvej inštancie, že ak povinnosť zo zmluvy na strane žalovaného zanikla dodatočnou nemožnosťou jej plnenia (§ 575 ods. 1 OZ), potom nemohlo dôjsť porušením takto

zaniknutej povinnosti k splneniu jedného z kumulatívnych atribútov pre náhradu uplatnenej škody a navyiac, že výkon práva žalobcu na náhradu takejto škody, v konkrétnych podmienkach danej veci, predstavuje šikanózný výkon práva nepoživajúci právnu ochranu pre rozpor so zásadami poctivého obchodného styku (§ 265 ObZ).

64. Predmetom rozhodovania odvolacieho súdu bolo síce skúmanie podmienok existencie dodatočnej nemožnosti plnenia na strane žalovaného, avšak len z hľadiska toho, či táto skutočnosť spôsobila zánik zmluvnej povinnosti žalovaného, z ktorej porušenia vyvodzoval žalobca svoj nárok na náhradu ušlého zisku.

65. Z hľadiska prípustnosti dovolacieho prieskumu však bolo určujúce, že dovolateľ ako žalobca svoj nárok v žalobe skutkovo nevymedzil ako náhradu škody z dodatočnej nemožnosti plnenia. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku (ods. 83) uviedol, že „žalobca si voči žalovanému uplatnil nárok na náhradu škody z dôvodu ušlého zisku na základe skutkového tvrdenia o porušení povinnosti žalovaného zabezpečiť súčinnosť podľa čl. 3.3 Zmluvy. V konaní bol preukázaný zánik tejto povinnosti žalovaného z dôvodu dodatočnej nemožnosti plnenia a preto žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody nemohol byť úspešný. Žalobca si neuplatnil voči žalovanému nárok na náhradu škody z iného dôvodu, neuviedol iné skutkové okolnosti uplatnenia nároku a nebolo vykonané a ani navrhované dokazovanie preukazujúce nárok na náhradu škody z iného dôvodu a na základe iných skutkových tvrdení. Odvolací súd sa preto zaoberal nárokom uplatneným žalobcom na základe ním uvádzaných skutkových tvrdení o porušení zmluvných povinností žalovaným.“

66. Obchodný zákonník pre oblasť obchodno-závazkových vzťahov vymedzuje osobitný prípad zodpovednosti za škodu, ktorá vznikla veriteľovi pre nemožnosť splnenia povinnosti na strane dlžníka. Existencia zodpovednostného vzťahu je vystavaná na objektívnom princípe ako dôsledok vzniku určitého stavu - vzniku nemožnosti plnenia. Predpokladmi vzniku zodpovednostného vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom sú teda vznik nemožnosti plnenia, škoda a príčinná súvislosť medzi škodou a nemožnosťou plnenia. (pozri MAMOJKA, M., a kol., Obchodný zákonník, Veľký komentár. 2. zväzok., Bratislava : EUROKÓDEX, 2016, s. 102). V zmysle ust. § 353 ObZ náhrada škody z dodatočnej nemožnosti plnenia teda tvorí samostatnú a osobitnú skutkovú podstatu - samostatný nárok na náhradu škody tak v skutkovej ako aj v právnej rovine, odlišný od nároku uplatneného v žalobe, ktorý bol v spore posudzovaný odvolacím ako aj prvoinštančným súdom. Ako už bolo povedané, v prejudiciálnej rovine bola síce posudzovaná otázka dodatočnej nemožnosti plnenia, ale len z hľadiska skúmania zániku zmluvnej povinnosti žalovaného, a nie aj z hľadiska úpravy podľa ust. § 353 ObZ, ktorú žalobca (tu dovolateľ) v odvolaní ako otázku nesprávneho právneho posúdenia súdom prvej inštancie ani nenastolil. Preto nie je možné takúto právnu otázku predostrieť prvýkrát až v rámci mimoriadneho opravného prostriedku pred dovolacím súdom. Závery odvolacieho súdu (ods. 81, 82, 83 odôvodnenia rozsudku) sa viazali na žalobcom uplatnený nárok, skutkovo a žalobným petitom vymedzený v žalobe, kde žalobca výslovne uviedol, že považuje Zmluvu o poskytovaní služieb z 22. júna 2009 za platnú a záväznú v zmysle ústavnej zásady „pacta sunt servanda“ a s odkazom na ust. § 373 ObZ uviedol, že ide o objektívnu zodpovednosť „toho, kto porušil povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy z 22. júna 2009“.

67. Pojem náhrada škody v obchodnom a ani v občianskom práve nemá legálnu definíciu. Samotný pojem náhrada škody býva najčastejšie definovaný prostredníctvom funkcií zodpovednosti za škodu ako prostriedok, ktorým právny poriadok zabezpečuje ochranu majetku a vyrovnanie vzniknutej majetkovej ujmy. Náhrada škody je definovaná predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu a rozsahom ujmy, ktorú nahrádza, a spôsobom, akým je náhrada škody poskytovaná (porovnaj MITTERPACHOVÁ, J., Zodpovednosť za škodu v obchodnom práve. Bratislava: Wolters Kluwer, 2015, s. 68, tiež napr. PELIKÁNOVÁ, I. a kol. Obchodní právo. II. díl, Praha : Codex, 1993, s. 133, PLÍVA, S. Obchodní závazkové vztahy. Praha : ASPI, 2006, s. 139). Žalobca v celom konaní pred súdmi nižších inštancií zotrval na svojej skutkovej a právnej argumentácii o vzniku škody na jeho strane v príčinnej súvislosti s

porušením existujúcej zmluvnej povinnosti žalovaného podľa zmluvy z 22. júna 2009. Predpokladom aplikácie ustanovenia § 353 ObZ, na určitú skutkovú situáciu, je však zánik záväzku dlžníka pre nemožnosť plnenia. Nemožnosť plnenia ako objektívna skutočnosť zakladá právo na náhradu škody bez ohľadu na to, či nastala ako dôsledok zavineného protiprávneho úkonu dlžníka alebo tretej osoby alebo či je výsledkom nejakej náhodilej udalosti.

Uvedené skutočnosti majú však svoj význam pre skúmanie existencie liberačného dôvodu, keďže zodpovednosť za škodu nie je absolútna. Dlžník má možnosť sa zo zodpovednosti za škodu liberovať preukázaním toho, že k nemožnosti plnenia došlo okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť (§ 374 ObZ). Uvedené predpoklady zodpovednosti za škodu (na strane veriteľa), prípadne liberácie (na strane dlžníka) sú v rámci súdneho sporového konania nevyhnutne spojené s povinnosťou tvrdenia (skutkových okolností) a na ňu viazanou dôkaznou povinnosťou strán (§ 145 až 154 CSP), a to v rámci koncentrácie konania v na to určenom štádiu.

Možnosťou náhrady škody z tohto osobitného titulu sa však odvolací súd, ako ani súd prvej inštancie, v skutkovej ani právnej rovine nezaoberal a žalobca takto argumentoval až v dovolaní. Odvolací súd teda nezaložil kľúčovo svoje rozhodnutie na otázke predostretej dovolateľom, či v posudzovanom prípade dodatočná nemožnosť plnenia na strane žalovaného zakladá nárok žalobcu na náhradu škody podľa ust. § 353 ObZ.

68. Dovolací súd zhrňujúc uvádza, že dovolací dôvod nastolený argumentáciou žalobcu v dovolaní v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/, resp. c/ CSP v tomto prípade nebol vymedzený podľa ust. § 432 CSP, keďže dovolateľ vytýkal nesprávne právne posúdenie v zmysle ust. § 353 ObZ, čo však odvolací súd z hľadiska absencie tomu zodpovedajúcich odvolacích dôvodov vôbec neposudzoval, neriešil a riešiť ani nemohol, ak žalobcom nebol uplatnený nárok v zmysle osobitnej úpravy obsiahnutej v § 353 ObZ, a teda nešlo ani o otázku právneho posúdenia, ktorú by žalobca nastolil v dovolaní. Z týchto dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobcu s poukazom na ust. § 421 CSP nevymedzuje právnu otázku relevantnú z hľadiska odseku 1 písm. a/, b/ ani c/ tohto ustanovenia.

69. Pokiaľ je z obsahu dovolania zrejmé aj všeobecná nespokojnosť dovolateľa s vyvodením iných skutkových zistení a záverov súdmi nižších inštancií, než ním ponúkaných, tak dovolací súd dodáva, že samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie a spochybňovanie správnosti ich rozhodnutí, nezodpovedá kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/, resp. písm. c/ CSP. Keďže dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod uplatnený v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP spôsobom, aký vyplýva z ust. § 432 ods. 2 CSP, čo vylučuje uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, tak je naplnený dôvod pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

70. Napokon sa žiada najvyššiemu súdu dodať, že dovolateľ v dovolaní nenapadol z hľadiska nesprávneho právneho posúdenia prijatý druhý samostatný záver súdov nižšej inštancie, rovnako vedúci k zamietnutiu žaloby, a to o nemožnosti poskytnutia právnej (súdnej) ochrany šikanóznemu výkonu práva žalobcu na uplatňovanú náhradu škody pre rozpor so zásadami poctivého obchodného styku (§ 265 ObZ), z čoho vyplýva, že ani úspešnosť v tomto dovolacom konaní by vo výsledku žalobcovi vo vzťahu k ním uplatnenému nároku nemusela priniesť priaznivejší výsledok.

71. Podľa ust. § 447 písm. c/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

72. Podľa ust. § 447 písm. f/ CSP, dovolací súd odmietne dovolania, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

73. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ resp. písm. d/ CSP, ani podľa ust. 421 ods. 1 CSP, dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ust. § 447 písm. c/ a písm. f/ CSP odmietol.

74. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP).
O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

75. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.